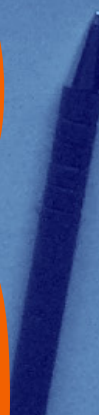

MINDER REGELS
INDERIJSTAND
MEER BEGELEIDING
EN MEER KEUZE-
VRIJHEID
Werk dat?

18

Projectleider
Jos Mevis

Foto door
Ton van Rooij

VOORWOORD

**“Niet alles wat telt kun je tellen,
niet alles wat je kunt tellen telt.”**

Deze veelzeggende uitspraak, toegeschreven aan Albert Einstein, komt méér dan eens ter tafel tijdens besprekingen over de resultaten van het Vertrouwensexperiment.

Een boeiend experiment waarmee de gemeente Tilburg, en specifiek de afdeling Werk &

Inkomen, op zoek is naar mogelijkheden om de uitvoering van de participatiewet te verbeteren. Helpt het als we daarbij minder regels hanteren? Als burgers méér vrijheid krijgen? Als ze méér vanuit vertrouwen en minder vanuit controle bejegend worden? Of als er een bonus wordt uitgekeerd bij het vinden en behouden van een baan? Interessante vragen waarop antwoorden nog even moeten wachten.

Het onderzoek is nog in volle gang en de uiteindelijke resultaten worden begin 2020 gepresenteerd. Vooruitlopen op concrete resultaten zou onzorgvuldig zijn.

‘Het resultaat’ zal niet alleen uitgedrukt kunnen worden in harde cijfers. Hoe belangrijk ook, er is méér dat telt dan enkel de uitstroom naar werk. Wat doet het met het welzijn en welbevinden van burgers als ze méér vrijheid krijgen om hun eigen route te bepalen? Wordt men daar simpelweg gelukkiger van? En zo ja, wat betekent dat voor hun doen en laten? Die antwoorden zullen we moeten krijgen van de deelnemers. Hoe ervaren zij deze andere benadering?

Naast ‘vertrouwen’ geldt aandacht als één van de cruciale pijlers van het Vertrouwensexperiment. Aandacht begint met luisteren, stilstaan bij de ander, de ander willen begrijpen. Oprechte aandacht vereist dat we naast elkaar gaan staan, dat we nieuwsgierig zijn naar het wel en wee van onze gesprekspartner en dat we vertrouwen. Dat betekent ook dat we onze eigen denkbeelden, veronderstellingen en (voor)oordelen durven loslaten en samen met onze gesprekspartner een beetje afdwalen van de gebaande paden.

Dat is soms lastig in een context die met regels en controle is dichtgetimmerd. Waarbij alleen al de omvang van de caseload structurele tijdnoed impliceert. Waardooreensituatie ontstaat waarbij we ons oordeel noodgedwongen baseren op een grotendeels papieren werkelijkheid, in de hoop dat we desondanks recht kunnen doen aan de werkelijke situatie. Door het opzetten van het Vertrouwensexperiment heeft de gemeente Tilburg op initiatief van en samen met een maatschappelijke denktank (met Ralf Embrechts (MOM) en Jochum Deuten als aanjagers), de mogelijkheid gecreëerd om iets

anders te proberen. Te onderzoeken óf het anders kan, met minder regels en meer vrijheid. Met meer aandacht voor de mens achter het papier en primair gebaseerd op vertrouwen in plaats van controle.

Inmiddels zijn we ruim ‘n jaar onderweg. Er zijn al veel gesprekken gevoerd, veel contacten gelegd, individuele situaties beoordeeld en besproken, processen begeleid, adviezen gegeven. En, natuurlijk, ontelbare indrukken opgedaan. Dáárover kunnen en willen veel deelnemers nu al graag iets vertellen. Dat levert fraaie inkijkjes op. Grote en kleine verhalen, uniek en indrukwekkend. Over ervaringen, overwegingen en overpeinzingen, over hoop en idealen, over teleurstellingen en kansen. Oprecht, integer, strijdbaar, en soms kwetsbaar. Verhalen die ertoe doen en die om aandacht vragen en die we in dit boekje met veel trots presenteren. Overigens: u leest verhalen vanuit het perspectief van de deelnemers. Dat is hier en daar confronterend. Persoonlijke beleving staat soms in schril contrast met onze bedoeling. Daar kunnen wij alleen maar van leren, hoe moeilijk dat soms ook is. Mede om die reden hebben wij ervoor gekozen geen namen te gebruiken van medewerkers en geen organisaties te noemen. Ik hoop van harte dat u alle portretten vanuit dit perspectief tot u laat doordringen en ze de aandacht geeft die ze verdienen. Daarbij wens ik u vooral veel leesplezier.

Jos Mevis
Projectleider

Coach Vertrouwensexperiment
Marijke Walravens

Foto door
Ton van Rooij

Eindredacteur
Richard Engelfriet

Foto door
Levin den Boer

CREW

Voor u ligt een boekje met verhalen van twaalf mensen. Twaalf deelnemers aan het Vertrouwensexperiment die zo dapper waren hun verhaal te delen met iedereen die het maar horen of lezen wil. Het vinden van mensen die bereid waren hun verhaal en foto te delen, was niet gemakkelijk. We stuitten op veel angst. Angst voor het oordeel van anderen. Angst om naar buiten te treden als bijstandsgerechtigde. Het taboe bleek groot. Het respect voor deze mensen is dan ook des te groter, net als de dankbaarheid. Dankbaar voor het feit dat zij hopelijk bijdragen aan het doorbreken van het taboe.

Wat dit boekje echter extra bijzonder maakt, is dat deelnemers van het Vertrouwensexperiment

hebben gezorgd voor de totstandkoming ervan. De portretten zijn gemaakt door twee deelnemende fotografen, een deel van de interviews is afgenomen en geschreven door een deelnemer en datzelfde geldt voor de vormgeving. Als coach van het Vertrouwensexperiment mocht ik een en ander coördineren, waardoor ik veel contact heb gehad met alle deelnemers. Ik kan niet anders dan mijn bewondering uitspreken voor de toewijding waarmee ze hebben meegewerkt aan dit project. Stuk voor stuk heeft iedereen er alles aan gedaan om te zorgen voor het mooist mogelijke resultaat. Het was een hele eer hier deel van uit te mogen maken, te zien hoe iedereen zich voor de volle 100 procent inzette en zich verantwoordelijk voelde. Ik gebruik deze pagina dan ook graag om deze betrokken deelnemers wat extra aandacht te geven.

Miriam Perdijk, verantwoordelijk voor de verhalen van Edwin, Sara, Isabel, Grace, John, Marian en

Foto v.l.n.r.
Miriam Perdijk
Bas Bolhuis
Liedeke Kruk
Jolan Lambregts

Wendy, had voor dit boekje nog niet eerder een soortgelijke opdracht uitgevoerd. Toch heeft ze met ontzettend veel respect en oprechte aandacht voor de verschillende deelnemers, hun verhaal op papier gezet. En met resultaat.

Liedeke Kruk, de fotografe van de portretten van Edwin, Miriam, Ingrid, Ton, Marian en Isabel reageerde meteen enthousiast toen ze werd gevraagd. Ondanks haar ervaring toonde ze zich bescheiden, maar wist hierdoor mensen op hun gemak te stellen en ze echt vast te leggen zoals ze zijn. Met minder nam ze geen genoegen.

De portretten van John, Frederique, Muhamed, Sara, Wendy en Grace zijn door Bas Bolhuis gemaakt. Van het begin af aan toonde hij zich heel betrokken bij dit project. Zijn inbreng was professioneel. Opvallend was de passie waarmee hij sprak over de foto's en dat is absoluut terug te zien.

Jolan Lambregts heeft de vormgeving voor haar rekening genomen. Mooi om te zien met hoeveel toewijding en enthousiasme ze zich heeft ingezet van begin tot het eind. Op het moment dat ik dit schrijf, is de uiteindelijke vormgeving nog niet klaar, maar ik heb er alle vertrouwen in dat dat helemaal goed komt. Jasper van Gestel heeft het DTP-werk verzorgd. Ook veel dank aan hem!

Tot slot was dit alles niet gelukt zonder Richard Engelfriet. Hij zorgde voor de eindredactie en voor de interviews met Ingrid, Miriam, Frederique, Muhamed en Ton.

Dankjulliewel!

Marijke Walravens
Coach Vertrouwensexperiment

Dankzij het experiment
denk ik weer vooruit

INGRID

De deur gaat open en een energieke dame schudt mij de hand. In eerste instantie schat ik haar ergens achterin in de veertig. Ik blijf er dik tien jaar naast te zitten. De zestigjarige Ingrid heet mij welkom en doet haar verhaal: 'Ga vooral door met dit experiment'.

Ooit was ze getrouwd. Uit dat huwelijk kwamen haar eerste twee kinderen. Na een scheiding ontmoette ze een nieuwe man van wie ze onverwacht op 46-jarige leeftijd een derde kind kreeg. Nadat die relatie over was, kwam ze in de financiële problemen. 'Dan voel je je', zoals ze het zelf zegt, 'wel even diep gezonken'. Toch kijkt ze er inmiddels zonder wrok op terug: 'Het heeft zo moeten zijn'.

Inmiddels gaat het weer beter met Ingrid. Mede dankzij de stichting 'Blut' is ze haar financiële problemen te boven gekomen: 'Die heeft mij echt supergoed geholpen'. En ze volgt haar passie: haken. Haar bedrijf Rakkie Kakkie ('haakwerk op maat voor een uniek cadeau') loopt goed. Bedrijven en particulieren melden zich voor haar prachtige haakwerk.

Voordat ze deelnam aan het experiment, had ze altijd het gevoel 'gepusht' te worden. De gemeente zat haar constant op te jagen: 'Ze praten over je alsof je de hele dag maar op je reet op de bank zit'. En als ze eens hulp zocht, was er weer niemand die tijd had.

Dat is nu allemaal anders: haar coach vanuit het Vertrouwensexperiment, ziet ze elke maand. Ze luistert, biedt hulp en denkt mee: 'Ze vraagt

eerst iets voordat ze oordeelt'. Het gaat nu niet meer om de regeltjes, maar om de mens. Het maakt voor Ingrid een wereld van verschil dat ze gezien wordt 'inclusief mijn kwaaltjes'.

Ingrid is een creatief mens en werkt zeer nauwgezet. Bij haar thuis zie je prachtige gehaakte dieren en knuffels. Ze is echter minder goed in administratie en de omgang met de computer. Het experiment biedt haar gelukkig de kans om daaraan te werken. Ze volgt allerlei cursussen en heeft een ondernemerscoach.

Het gevolg: de goedlachse Tilburgse durft weer te dromen over de toekomst: 'In de oude situatie had ik veel stress. Je leeft bij de dag. Nu kijk ik weer vooruit en denk na over mijn toekomst. Ik wil graag uit de bijstand komen. En ik wil iets bijdragen aan de samenleving. Zo denk ik nu aan knuffels die ik wil haken voor kinderen

met een beperking.' Ze hoopt dan ook dat de wethouder het experiment durft voort te zetten. Ondertussen werkt Ingrid hard voor onder meer een groothandel: 'Ik zit soms echt productie te haken. Als je uitrekent hoeveel tijd ik daar in steek, verdien ik misschien amper 3 euro per uur. Maar dat geeft niets; ik vind het leuk om te doen. Het ontspant me. En ik heb verder geen duur kantoorpand nodig. Laat mij maar lekker thuis haken. Zit ik alsnog op mijn reet op de bank. Maar dan wel hard aan het werk!'

Op zoek naar welbevinden met het Vertrouwensexperiment

SARA

‘My Fairy Godmother’, zo noemt Sara haar coach bij het Vertrouwensexperiment. Ze heeft hoogstwaarschijnlijk geen echte magische krachten, maar voor Sara voelt dat wel zo: ‘Zij denkt met mij mee en houdt rekening met mijn persoonlijke omstandigheden. Als ik iets wil, dan kijkt zij of ze het voor mij kan regelen.’ Toen Sara met het Vertrouwensexperiment in aanraking kwam had zij eerst zoiets van ‘hmmmm ik vertrouw het niet’ en ‘waarschijnlijk krijg ik een lijstje met alle dingen die ik moet gaan doen’. In ‘moeten’ is Sara niet zo goed en het aanvankelijke wantrouwen kwam door eerdere vervelende ervaringen. ‘Ik ben na 20 jaar als communicatietrainer gewerkt te hebben vanwege psychische problemen in de ziektewet

terecht gekomen. Toen ik na een operatie ook nog mijn stem verloor, zag ik het allemaal echt niet meer zitten.’ Zij nam zich toen voor: ‘Mocht ik ooit mijn stem weer terugkrijgen, dan ga ik deze gebruiken voor wat ik echt wil vertellen.’ En haar stem kwam terug en nu is Sara hard aan de weg aan het timmeren om deze aan de wereld te laten horen via haar eigen YouTube kanaal. Hier vertelt zij - in 3 talen maar liefst - over haar passies psychologie van het welbevinden en mentale programmering. ‘Elk mens is op zoek naar welbevinden. Wat dat is, is voor iedereen anders, maar niemand kiest er bewust voor om in de bijstand te zitten. Iedereen wil iets beters, iets kunnen doen.’ Het Vertrouwensexperiment gaat daar dan ook over, aldus Sara: ‘De gemeente biedt een platform dat de mensen in staat stelt om in mogelijkheden te denken. De tijd die wij hebben is ons meest waardevolle bezit. Het experiment helpt mensen erachter

te komen wat zij het liefst met hun tijd willen en kunnen doen, iets waardoor ze groeien en bloeien.’ Het vertrouwen dat Sara zelf nu heeft is dan ook groot: ‘Als ik het fundament van mijn bedrijf heb gebouwd - met alles wat ik nu aan mogelijkheden heb - dan wil ik ook zelf iemand uit de bijstand aannemen. Dan is de cirkel weer rond. Ik heb deze kans gekregen, die wil ik delen met anderen.’ Als ik opmerk dat Sara al heel ver is, zegt ze: ‘Maar ik heb ook nog een lange weg te gaan.’ Het netwerk dat zij had is ze voor een deel kwijt en ze is nu hard bezig om dit weer op te bouwen. Hiervoor heeft ze sowieso nog een jaar (want zolang duurt het experiment nog).

Voor Sara is het Vertrouwensexperiment niet alleen iets wat de wethouder in zou kunnen zetten bij bijstandsgerechtigden. ‘Ze zou nu al groter en in de toekomst kunnen denken. Wanneer je mensen helpt om hun huidige

omstandigheden vanuit een ander perspectief te bekijken, help je ze denken in mogelijkheden en geef je ze het vertrouwen in wat kan. Dan kun je als mens weer in je eigen kracht gaan staan en stijgt je boven je eigen beperkingen uit.’ Ik stel mij zo voor dat Sara hen ook zo’n magische peetouder toe wenst: ‘Zorg dat je hun ook allemaal individuele mogelijkheden biedt.’ Maar de gemeente hoeft dit niet voor hun te bedenken, het platform aanbieden volstaat: ‘Laat mensen voor zichzelf en met zichzelf in mogelijkheden leren denken.’

Ik voel mij nu
gelijkwaardig

MARIAN

‘Heb je moeite met vroeg opstaan en op tijd komen?’ ‘Zijn er taken die je niet uit wilt voeren?’ Voorbeelden van vragen die Marian een beetje vreemd in de oren klinken. Want ondanks dat zij een bijstandsuitkering ontvangt, heeft zij een arbeidsethos waar menig werkgever zich bij in de handen zou knijpen. ‘Ik sta al jarenlang voor dag en dauw op om voor mijn kinderen te zorgen. En als je gaat werken dan is het toch normaal dat je doet wat de baas van je verwacht?’ In de beleving van Marian zijn dat soort vragen dus raar. De organisatie die dit allemaal wil weten, daar heeft Marian nu 2 gesprekken mee gehad. Zij gaan namelijk kijken wat zij kunnen betekenen in haar weg naar een betaalde baan. ‘Het was mijn idee om hen in te schakelen, maar mijn coach van het

Vertrouwensexperiment heeft daar de deuren voor mij geopend. Ook is hij meegegaan naar een gesprek omdat hij zelf meer wil leren over deze organisatie.’

Dat Marian nog niet zo veel werkervaring buitenshuis had komt, zo zegt zij zelf, doordat zij nog van de oude stempel is: ‘Ik vind dat een moeder thuis hoort te zijn.’ Met het opvoeden van haar 4 kinderen (2 zoons en 2 dochters) had zij dan ook een volwaardige taak. Na de scheiding van haar ex-man, nu zo’n 20 jaar geleden, kwam zij in de bijstand terecht. Toen zij stage ging lopen om werkervaring op te doen, sloeg het noodlot nogmaals toe, want Marian bleek reuma te hebben en werd daardoor afgekeurd. ‘Ik heb al die jaren mijn kinderen alleen opgevoed en ik ben trots op het resultaat.’ Alleen, de kinderen zijn nu groot en hebben haar steeds minder nodig. Daarom (en om weer wat vertrouwen te krijgen

in haar eigen kunnen) doet Marian op suggestie van haar coach al een tijdje vrijwilligerswerk in een buurtcentrum. Hier blijkt dat ze ondanks haar reuma erg goed is in veel taken: ‘Ik zorg dat alles op rolletjes loopt achter de balie en af en toe maak ik een praatje met de oudere bezoekers, dat vind ik erg leuk’. Nu haar zoon onlangs 21 is geworden, heeft zich een dringende financiële noodzaak aangediend om naar een betaalde baan te gaan zoeken. Aangezien Marian tot voor kort nog nooit een sollicitatiebrief geschreven had, heeft zij eerst vanuit het Vertrouwensexperiment een cursus hiervoor gedaan. ‘Ook zorgde mijn coach ervoor dat ik een budgetcursus kon doen om beter om te leren gaan met mijn verminderde inkomen.’ Nu durft Marian met meer zelfvertrouwen op zoek te gaan naar betaald werk. ‘Weer eens een nieuwe outfit aan kunnen schaffen, dat zou dan misschien na al die jaren weer eens mogelijk zijn’ droomt zij hardop.

Op de vraag of zij denkt dat zij op dit punt was beland als zij nog ‘gewoon’ in de bijstand had gezeten, antwoordt Marian eerst aarzelend. Maar gaandeweg in haar verhaal lijkt het wel of zij zich realiseert dat haar coach hierin niet alleen een deuren-opende rol gespeeld heeft, zij beseft dat zij zich voor het eerst heel anders behandeld wordt. ‘Voorheen ervoer ik het contact alsof er op mij neergekeken werd, nu voel ik mij gelijkwaardig’. Ook heeft zij nu het vertrouwen altijd bij iemand terecht te kunnen als er iets is, iets wat zij bij haar consultants nooit gehad heeft. ‘Mijn oudste dochter heeft ook een bijstandsuitkering, ik hoop voor haar dat het Vertrouwensexperiment voor iedereen toegankelijk wordt. Zij zou graag met kinderen werken, maar kan zich niet omscholen. Met de juiste begeleiding wordt er voor haar dan misschien ook veel meer mogelijk.’

Mijzelf ontwikkelen met behulp van het Vertrouwensexperiment

WENDY

Op dit moment is Wendy 7 maanden zwanger van haar derde kindje. De meeste mensen zullen ervan uitgaan dat zij dan ook wel samenwoont met de vader. Dat was in ieder geval de reden dat er onlangs een onderzoek werd gedaan naar haar thuissituatie. Dat zij zelf hele goede redenen heeft om niet samen te willen wonen heeft echter niks te maken met fraude, maar alles met een groot trauma. Ruim 10 jaar geleden is de Zeeuwse Wendy naar Tilburg verhuisd om hier samen te gaan wonen met haar partner. Zij kregen een kindje, dat op een ochtend - toen zij zo'n 1 jaar oud was - niet in haar wiegje bleek te liggen. Complete paniek natuurlijk. Maar wat bleek? Haar partner had zonder Wendy in te lichten het meisje meegenomen naar zijn

moeder en de relatie verbroken. 'Als ik terug zou keren naar mijn ouders in Zeeland, dan had ik mijn kind in de steek gelaten.' En dus stond zij van de ene op de andere dag op straat.

Na jaren in allerlei (anti-)kraakpanden gewoond te hebben, kreeg Wendy via Tiwos een appartement. 'Weer onderaan moeten beginnen en tegelijkertijd je kind missen, is het ergste wat mij ooit is overkomen. Het is dankzij de gemeente dat ik een financiële basis had van waaruit ik kon herstellen en ik bij de rechtbank kon vechten voor mijn dochter die ik niet meer mocht zien.'

Toen zij onlangs dus op gesprek moest komen bij de gemeente Tilburg, had zij het gevoel al bij voorbaat veroordeeld te zijn. 'Het feit dat ik zwanger ben, was blijkbaar het bewijs dat ik stiekem samenwoonde.' Dat haar Franse vriend alleen na zijn werk op bezoek kwam (en na een

paar uur weer braaf naar zijn eigen huis ging), moest zij dan ook op stel en sprong bewijzen. 'Dat vond ik zo intimiderend, mijn grootste angst was hierdoor mijn zekerheid te verliezen'. Tot nu toe had Wendy het namelijk allemaal nèt kunnen redden, maar korten op de uitkering zou betekenen dat zij schulden moest gaan maken om rond te komen. En dat net nu zij zwanger is! 'Ooit voelde ik mij onverslaanbaar en nu zo klein en kwetsbaar.'

Gelukkig liep het allemaal met een sisser af. Maar toen Wendy een paar weken later gebeld werd door haar contactpersoon bij de gemeente - met de vraag of zij mee wilde doen aan het Vertrouwensexperiment - overheerste bij haar in eerste instantie wel het wantrouwen. Nu er echter een paar maanden voorbij zijn, kan zij zeggen dat er sprake is van een beginnend vertrouwen: 'Dat er ook deuren voor mij open kunnen gaan

in plaats van gesloten worden.' Haar coach gaat haar helpen met de situatie in de kraamtijd 'want dan zal ik het toch wel heel fijn vinden als mijn vriend mag blijven slapen om te helpen met de baby.' Ook gaat hij bijzondere bijstand met haar aanvragen voor een kindwagen: 'Ik durf eigenlijk niet meer zo goed om hulp te vragen, want dan ben ik bang weer van misbruik beschuldigd te worden.'

Vroeger werkte Wendy vrijwillig bij een sociaal horecabedrijf. Hier was zij erg goed in! 'Als mijn jongste kind wat ouder is hoop ik dit weer op te kunnen pakken, want ik wil iets terug doen voor de maatschappij én ik wil mijzelf gaan ontwikkelen.' Er zijn echter dagen in het leven van Wendy dat zij zich slecht voelt. 'Tegen die tijd hoop ik dan ook met behulp van het Vertrouwensexperiment weer aan de slag te kunnen gaan, omdat zij rekening houden met mij en mijn situatie.'

Ik kan een boek schrijven
over mijn leven

TON

Wie denkt dat iedereen in Nederland recht heeft op een tweede kans, moet toch eens met Ton praten. De opgewekte Tilburger werkte 32 jaar voor een autobedrijf en kwam vervolgens in de gevangenis terecht. Probeer dan nog maar eens aan het werk te komen: 'Ik weet dat ik dingen fout heb gedaan, maar waarom blijven ze me daar op terugpakken?'

Je zou zomaar kunnen denken dat dit het scenario is voor een spannende thriller: een man viert carnaval in São Paulo, maar belandt wegens drugssmokkel in de gevangenis. Een celgenoot pleegt in zijn bijzijn zelfmoord. De man komt vrij, blijkt diep in de schulden te zitten dankzij een ex die van alles op zijn naam had besteld. En klopt

dan aan bij de gemeente voor een uitkering. Het is echter geen scenario, maar het levensverhaal van Ton.

De uitkering kreeg hij, maar Ton zou veel liever werken. Het liefst is hij, ondanks al zijn lichamelijke mankementen, de hele dag in de weer met het uitdeuken, schuren en spuiten van auto's. Er kwam zelfs een aanbod om bij een bedrijf in Breda te gaan werken. Maar toen bleek dat het voor hem een veel te groot risico is om aan het werk te gaan: 'Als ik ga werken, verlies ik bijvoorbeeld mijn huursubsidie en andere voorzieningen. Dan ga ik er gewoon op achteruit. En mocht het misgaan, dan heb je helemaal niets meer.' En dus blijft Ton, tegen zijn zin, maar thuis.

Maar zelfs dat gaat niet van een leien dakje: 'Bij gesprekken durven de meesten niet eens in een afgesloten ruimte met me te zitten. Ik moet altijd

in een open ruimte plaatsnemen waar anderen ons kunnen zien.' Een soortgelijke ervaring had hij bij een psychiater. Die spoorde hem aan om 'vooral alles te vertellen'. Toen hij dat deed, belde de psychiater onmiddellijk twee beveiligers op. Ton kan er nu hartelijk om lachen: 'Die dame was blijkbaar niets gewend.'

De maatschappij lijkt hem niks meer te gunnen: 'Als je een nieuwe kans wilt, ben je toch al gebrandmerkt.' Verzekeraars weigeren hem te verzekeren. Of doen de premie omhoog van 250 naar 1200 euro per jaar. Veel werkgevers doen de deur direct dicht als ze erachter komen dat Ton een strafblad heeft. En toen een buurvrouw hem valselijk beschuldigde van een wietplantage in huis, stonden er 's nachts 15 gewapende politieagenten voor de deur. Ton bleek als 'vuurgevaarlijk' in het systeem te staan: 'Soms denk ik wel eens: zoek het lekker uit allemaal,

dan ga ik wel weer op het slechte pad.' Het experiment heeft er in elk geval voor gezorgd dat iemand hem weer ziet staan als mens. Zijn coach noemt hij 'een hele toffe meid'. Bij hun tweede ontmoeting nam Ton appelflappen voor haar mee. Samen zijn ze nu in gesprek over hoe Ton wél weer aan 't werk zou kunnen komen.

Het interview voor dit verhaal vond gewoon plaats in de woonkamer van de auteur. Ton is een rasechte Tilburger die weliswaar fouten heeft gemaakt, maar ook zijn leven weer op de rails heeft gekregen. En dolgraag aan het werk wil. Zijn gevoel voor humor is hij gelukkig niet verloren: 'Misschien moet ik maar eens een boek schrijven over mijn leven. Maar ja, ik hoorde laatst dat een andere ex-crimineel [Nedim Yasar, red.] dat ook had gedaan, en die werd gelijk geliquideerd. Dus misschien moet ik dat boek toch maar niet schrijven'.

Participatiewet is
gemaakt om mensen te
kwellen, niet om ze te
helpen

MUHAMED

Muhamed is van Bosnische afkomst. Hij is door een sluipschutter in Sarajevo beschoten en kwam via Duitsland in Nederland terecht. In zijn geboorteland is hij opgeleid als jurist. Door persoonlijke omstandigheden is hij al enige tijd zonder vaste woon- of verblijfplaats. Hij doet zijn schrijnende verhaal, maar ziet gelukkig ook lichtpuntjes dankzij het experiment.

Wie hem net de hand heeft geschud, zal niet snel vermoeden welk verhaal er achter deze vriendelijke en bescheiden man zit. Een echte doorzetter. Hij werkte jarenlang 15 tot 16 uur per dag als klusser. De crisis deed hem de das om. Hij kwam zonder werk te zitten, en uiteindelijk ook zonder huis. Zijn drie kinderen wonen bij

hun moeder. En dan kom je in aanraking met de Participatiewet. Bedoeld om mensen een inkomen te geven en hen weer richting werk te helpen, maar voor Muhamed werkt het averechts: 'Die wet lijkt eerder gemaakt om mensen te kwellen, niet om ze te helpen. Ik heb geen vast inkomen en dus kan ik niet aan een woning komen. Maar zonder vaste woonplek kan ik geen uitkering krijgen.'

Muhamed leeft daarom van een daklozenuitkering. Hij weigert de namen en adressen te geven van de mensen bij wie hij verblijft: 'Als ik dat doe, krijgen die mensen ook weer problemen met hun uitkering. Dat is toch de omgekeerde wereld: dan zou ik ervoor zorgen dat de mensen die mij helpen straf krijgen.'

Zijn bestaan is stressvol. Geen vaste woonplek betekent steeds moeten logeren bij bekenden.

Nooit je eigen plek om even tot rust te komen. En op enig moment niet meer weten waar je spullen zijn: 'Ik heb een warme jas voor de winter, maar weet niet meer waar die ligt.'

Zijn wensen voor de toekomst: hij wil graag een eigen woning. En hij zou er dolgraag eens op uit willen met zijn kinderen. Gewoon, een dagje weg. Daarnaast hoopt hij ooit weer aan het werk te gaan: 'Ik wil helemaal niet in de uitkering zitten. Maar zodra mensen mijn naam en leeftijd zien, haken ze af. Ik kan door mijn verleden ook niet volledig werken. Ik heb PTSS. Misschien lukt het me ooit om als zelfstandige aan de slag te gaan.'

Als deelnemer aan het experiment voelt hij wel dat hij meer vertrouwen krijgt. Zijn begeleider noemt hij 'mijn lichtpuntje'. Maar hoe goedbedoeld het experiment ook is, het

kan geen wonderen verrichten: 'Mijn coach kan de wet niet aanpassen. En de wethouder ook niet. Ik weet als jurist hoe het werkt. De Participatiewet maken ze in Den Haag. Als we iets willen veranderen, moeten we daar zijn. Niet in Tilburg.'

Toch hoopt Muhamed dat anderen een beter lot is gegund: 'Ik wens anderen toe dat ze hun eigen weg kunnen vinden. Niemand wil in de uitkering zitten. Ik ook niet. Ik wil ook graag zelfstandig zijn. Ik weet niet of het mij ooit lukt, maar hopelijk hebben anderen meer geluk. Het is een goed experiment, hopelijk worden anderen er wel beter van.'

ISABEL

Isabel doet mee aan het Vertrouwensexperiment, maar dan vanuit de controlegroep. Zij valt dus eigenlijk onder het 'oude regime'. Samen met haar dochters probeert ze er het beste van te maken, hoe lastig dat soms ook is: 'Iedereen zei iets anders.'

Isabel is op jonge leeftijd in 2002 vanuit Angola naar Nederland gekomen. In opvanghuis De Bocht, tegenwoordig bekend als Sterk Huis, beviel zij van haar oudste dochter. In 2011 kreeg ze een verblijfsvergunning en vervolgens een eigen huis.

Alhoewel ze dolgraag aan het werk wilde, sloeg het noodlot toe. Isabel bleek een auto-immuun ziekte te hebben: 'Ik dank de goden dat ik nog leef.' Ondanks deze tegenslag pakte zij alles aan wat ze kon om werkervaring op te doen: 'Via Vluchtelingenwerk en de gemeente kon ik stages, cursussen en vrijwilligerswerk doen, maar daar is geen betaalde baan uitgekomen.'

Toen Isabel kon gaan werken op oproepbasis voor een schoonmaakbedrijf zei haar consulent: 'Dat is niks.' Maar dat zag Isabel toch anders: 'Het is een begin, ik probeerde iets en ik hoopte dat er meer uitkwam.' Maar zij bleek er niets aan over te houden, er kwamen nog reiskosten bij en ook voor de kinderopvang bleek Isabel achteraf een flink bedrag bij te moeten betalen: 'Ze zeiden dat ik een eigen bijdrage van € 30,- moest betalen maar dat bleek toch meer te zijn. Iedereen in mijn omgeving zei iets anders, maar ingaan tegen de Belastingdienst zou niet lukken, ik zou toch moeten betalen.'

Als Isabel terugkijkt op deze periode, geeft ze aan dat ze graag een meer stimulerende begeleiding had willen krijgen vanuit de gemeente. En voor haar zou het natuurlijk fijner zijn geweest als ze van tevoren alles beter had kunnen afwegen, bijvoorbeeld met een realistische inschatting van de kosten voor kinderopvang.

Isabel doet nu weliswaar mee met het Vertrouwensexperiment, maar ze zit in de controlegroep. Ze heeft dus geen coach. Dat is voor haar eigenlijk heel jammer, want ze zou best wat meer steun kunnen gebruiken vanwege de gezondheidsklachten van haar en haar jongste dochter; ook zij kampt met gezondheidsproblemen. Haar ideale coach is 'iemand die mij stimuleert en mij helpt uit te zoeken hoe het zit met kinderopvang, want ik wil niet weer in de problemen komen.'

Ze heeft nog wel meer ideeën: gratis kinderopvang vanuit de gemeente met vrijwilligers uit de bijstand. Voor Isabel zou dat ideaal zijn. Nu is het vanwege haar en haar dochters gezondheid nog niet aan de orde. Maar hopelijk verandert dat ten goede en krijgt zij bij verlenging van het experiment wel een coach, die haar kan helpen bij de uitdagingen die ze op weg naar werk ondervindt.

Gelukkig heeft haar huidige, reguliere begeleider wel begrip voor haar situatie. Die heeft haar geadviseerd om voorlopig maar even rustig aan te doen. Toch denkt Isabel er al aan wat zij zou willen doen zodra haar situatie het weer toelaat. 'Een paar dagen in de week werken in de catering bijvoorbeeld, koken en bakken vind ik leuk. Als ik altijd binnen moet zitten dan word ik depressief.'

Ik heb iemand nodig die mij stimuleert en helpt

Voor mijn netwerk
heb ik het
Vertrouwensexperiment
niet nodig

GRACE

‘Met een dikke vette Mercedestaxi naar de Voedselbank, dat zie je toch nooit gebeuren!’ lacht Grace. Dat haar schoonzoon de chauffeur is, haar onbetaald brengt en op haar wacht hoeft niemand te weten, ‘laat ze maar denken’. Grace is de Voedselbank – sinds zij op straat kwam te staan met haar 3 kinderen – erg dankbaar. Een aantal jaar geleden verloor Grace haar relatie, haar werk als ZZP’er en haar woning. Haar 3 kinderen kon zij gelukkig onderbrengen, maar zelf was zij vanaf dat moment afhankelijk van de vrijgevigheid van mensen om haar heen. ‘Als je 30 jaar voor een baas hebt gewerkt, krijg je WW. Bij mij wisten ze niet waar ik moest zijn voor een inkomen en kreeg ik niks.’ En dus moest Grace het doen met alimentatie, wat spaargeld

en van wat anderen haar gaven. ‘Ik ben alleen maar aardige mensen tegen gekomen sinds ik zonder inkomen kwam.’ In die tijd begon Grace ook met vrijwilligerswerk: bij de Stadstuinderij kreeg zij groente mee naar huis, bij de kerk waar zij kookte mocht zij wat overbleef meenemen. Brood kwam van Pater Poels en de rest dus van de Voedselbank. ‘Ik kook graag lekker Indisch eten maar nu moest ik het doen met wat er voorhanden is. Daar moest ik even aan wennen, maar erg vind ik het niet.’ Mensen kunnen zo ondankbaar zijn, maar als ik brood heb dan heb ik eten’, aldus Grace. Toen zij na een jaar in aanmerking kwam voor een woning moest zij een vast inkomen hebben. Een lieve vrouw bij het UWV (die ook geen wijs uit ZZP, payroll etc. kon) besloot haar toch 3 maanden WW te geven zodat zij het huurcontract kon tekenen. Daarop ging het snel: een neef kwam helemaal uit Groningen om te helpen klussen, haar spullen

konden bij de pastoor uit de opslag en een maatschappelijk werkster hielp het inkomen van Grace op een rij zetten en huurtoeslag aan te vragen, ‘een geweldige vrouw!’. Vanuit daar was de weg naar de bijstand een relatief makkelijke. En toen had ze ook nog eens bijna een baan bij GGZ Breburg, maar wilde de gemeente haar niet helpen met een subsidie voor deze instantie als ze haar in dienst namen. Dat begrijpt Grace niet zo goed.

Toen Grace de brief over de deelname aan het Vertrouwensexperiment kreeg, bleek zij ingedeeld in de controlegroep wat betekent dat er voor haar sinds haar deelname niet echt iets is veranderd. Wel heeft ze nu een andere contactpersoon, maar die kwam er nog niet zo lang geleden achter dat hij haar nog nooit had gesproken. ‘Mij maakt het niet uit hoor, ik heb ze niet nodig’. Maar Grace voegt daar aan toe

dat haar coach, nu hij haar dan heeft weten te vinden, wel helpt. Hij opent deuren en biedt aan mee naar gesprekken te gaan. ‘Ik ken een bedrijf dat mij graag in zou willen huren maar daarvoor niet de middelen heeft. Nu bekijkt de gemeente de mogelijkheden voor subsidie voor de betreffende zaak, zodat ik daar eventueel voor kan gaan werken.’ Ook heeft ze toestemming gekregen om haar vrijwilligerswerk weer op te pakken (want dat mocht niet van haar vorige consulent), wat voor Grace van essentieel belang is: ‘Stilstaan is achteruitgang en je bent je huis uit, ontmoet mensen, je weet nooit wat het oplevert.’ Voor haar netwerk en het vinden van een baan heeft Grace het Vertrouwensexperiment dus niet nodig. Maar iemand die de weg wijst in de mogelijkheden bij de gemeente, komt toch goed van pas.

In plaats van zo snel mogelijk aan de bak, zorgen voor een duurzame oplossing

MIRIAM

De interviews in dit boek zijn geschreven door Miriam Perdijk en Richard Engelfriet. Perdijk is zelf ook deelnemer aan het experiment en doet in dit hoofdstuk haar eigen verhaal: 'Dat je nee mag zeggen geeft rust.'

Alles leek haar voor de wind te gaan: ze is slim, studeerde cum laude af aan de Universiteit van Amsterdam en is ondernemend. En toch lukte het Miriam niet om na haar afstuderen in 2003 een vaste baan te vinden. Na een paar jaar uitzendwerk kwam ze in de bijstand terecht.

'De coach die ik toen had, had weinig vertrouwen in mij. Als ik op een bepaalde baan wilde solliciteren zei hij doodleuk dat mij dat niet zou lukken.' Toch

laat ze het er niet bij zitten. Ze vindt zelf een baan bij Postbus 51, maar raakt die weer kwijt wegens rsi-klachten. Desondanks is ze vastbesloten om door te gaan: 'Ik was alles zo zat dat ik maar voor mezelf ben begonnen.' Ze start in 2008 een winkel in vintagespullen.

De winkel genereert te weinig inkomsten. Ze probeert wat baantjes ernaast te nemen, maar gooit in 2017 definitief 'de handdoek in de ring' en vraagt weer bijstand aan. Toevallig hoorde ze via de media over het Vertrouwensexperiment, waar in eerste instantie weinig animo voor leek te zijn: 'toen heb ik mezelf maar aangemeld.'

In eerste instantie had ze - vanwege haar eerdere negatieve ervaring - weinig vertrouwen in de begeleiding. Maar dat wantrouwen verdween als sneeuw voor de zon: 'Ik ben echt superblij met mijn coach. Hij is oprecht betrokken. We moesten

wel een beetje aan elkaar wennen, maar inmiddels weet hij uitstekend hoe hij het beste met mij om kan gaan.'

Een mooi voorbeeld van de werkwijze van deze coach was een klacht die Miriam wilde indienen tijdens een sollicitatieprocedure: 'Hij zei toen tegen mij dat hij me zal steunen als ik die klacht ga indienen, maar dat ik er ook nog even over na kan denken. Dat geeft mij zoveel rust en vertrouwen. Uiteindelijk heb ik besloten geen klacht in te dienen. Het zou me niet verder brengen.'

De aanpak van het experiment gaf Miriam voor het eerst het gevoel gelijkwaardig te zijn: 'Dat je ergens 'nee' op mag zeggen geeft rust. De druk dat ieder besluit wat je wilt nemen kan leiden tot korting op je uitkering is weg. Vroeger had je alles maar te accepteren. Ik voel me nu voor het eerst gelijkwaardig.'

De resultaten mogen er zijn: Miriam heeft taalles gegeven aan een Afrikaanse mevrouw, redigeerde een manuscript, schreef interviews voor dit boek en gaat in het voorjaar van 2019 aan de slag bij de politie: 'De kracht van het experiment zit hem voor mij in de insteek vanuit een duurzame oplossing in plaats van zo snel mogelijk aan de bak te moeten komen.'

Miriam zou dus wel eens het levende bewijs kunnen zijn van een geslaagd experiment. Toch hoopt ze dat de gemeente nog een stapje verder gaat: 'Ik zou het mooi vinden als de gemeente nog meer gaat doen om mensen en bedrijven bij elkaar te brengen. Besteed meer aandacht aan communicatie en hoe je omgaat met elkaar. Als je iemand in een hok zet waar alles zit vastgeschroefd, straal je niet bepaald vertrouwen uit.'

Een schup onder mijn hol

JOHN

Van 80-100 uur werken per week als zelfstandige in de bouw, met een burn-out terecht komen in de bijstand. Dat overkwam John in 2010. Hij dacht dat hij goed verzekerd was voor arbeidsongeschiktheid, maar dat bleek helaas niet zo te zijn. Dus ging hij van wat hij met zijn bedrijf in een week verdiende naar hetzelfde inkomen, maar dan in een maand. En dat met lichamelijke en geestelijke klachten als gevolg van de burn-out en het zware werk dat hij verrichtte. Hij had in die tijd helemaal geen meubels om zijn huis in te richten en daarom leende hij via zijn bijstandsconsulente een bedrag, zodat hij noodzakelijke spullen kon aanschaffen. Haar houding veranderde echter van begrip voor zijn situatie naar bemoeizuchtig: 'In eerste instantie

zei ze 'oh wat erg', maar ik moest van tevoren alles laten zien wat ik wilde kopen. Dan had ik een tweepersoonsbed gevonden voor € 150 en dan zei zij dat ik een eenpersoonsbed moest kopen. Maar dan moest ik ook allemaal weer nieuw beddengoed aanschaffen, terwijl ik nog genoeg had liggen voor een twijfelaar, dat is toch niet logisch?' En zo heeft John nog meer voorbeelden van zijn ervaring met de uitvoering van de Participatiewet. Voordat hij meedeed aan het Vertrouwensexperiment, was er al wel een en ander veranderd voor hem. Hij had geen sollicitatieplicht meer en de bewindvoering die hij heeft, nam ook wat last van zijn schouders. Toen hij de uitnodiging voor het experiment ontving, dacht hij dan ook 'niet geschoten is altijd mis', en zo kwam John in contact met zijn huidige coach. Zij stimuleert hem weer te solliciteren en helpt hem met de hobbels die hij daarbij ondervindt. 'Een CV dat vind ik een

wassen neus', zegt hij. 'In de bouw wordt daar nooit naar gevraagd dus die had ik niet'. Nu heeft hij er een via het Jobcentre opgesteld. Hierin staat dat het bedrijf dat hem aanneemt, subsidie ontvangt. Hij kan en wil namelijk graag werken maar hij heeft nu eenmaal een aantal beperkingen. Voorheen probeerde John via vrijwilligerswerk en reïntegratieprojecten aan een betaalde baan te komen. Dat is zelfs meerdere keren bijna gelukt: 'Dan had ik een gesprek van een uur met de directeur van dat bedrijf die dan uiteindelijk zei 'ik vind je een geschikte kerel John, maar waarom zou ik een halve aannemen als ik ook een hele kan krijgen?' En weet je wat, hij had nog gelijk ook.' Daarom vindt John het fijn dat hij nu iemand heeft die hem stimuleert, die hem tips geeft waar hij zelf nog niet aan had gedacht - 'probeer dit eens, probeer dat eens' - en die hem regelmatig vacatures stuurt om op te solliciteren. 'Ik kan

ook altijd terecht bij mijn coach met vragen of als er iets is, ze reageert vaak snel via e-mail of WhatsApp en dat is fijn.' En soms geeft ze John ook een 'schup onder zijn hol'. John: 'Ik heb tegen haar gezegd dat ze alles tegen mij mag zeggen, en dat doet zij dan ook. Als ik negatief denk, wijst zij mij daar op en vraagt zij wat ik wil doen, terwijl ik zelf meestal bezig ben met wat ik niet kan.' Op mijn vraag wat John dan zou willen zegt hij: 'Bij een bedrijf op de postkamer werken, dat lijkt mij wel wat, plezier in werk, dat is belangrijk'. Om dat te bereiken zou hij graag het Vertrouwensexperiment verlengd zien worden. Hij heeft nog geen sollicitatiegesprek gehad en daar had hij wel op gehoopt. 'Maar ik ben goed bezig!' besluit John.

Een persoonlijke crisis is 'goed nieuws'

EDWIN

'Wat doe je?' Toch de meest gestelde vraag wanneer 2 mensen elkaar voor het eerst ontmoeten, is voor Edwin een lastige om te beantwoorden. Hij weet van zichzelf dat hij 'zoveel meer is dan dat wat hij doet'. Maar toch, de idee dat de samenleving, de ander, verwachtingen van hem heeft waar hij op dit moment niet aan voldoet, kan bij hem soms een gevoel van schaamte teweegbrengen. Hij merkt namelijk de vooroordelen die mensen weleens hebben. 'Jij hebt altijd vakantie' zeggen ze dan. 'Maar niet werken voelt helemaal niet als altijd vakantie hebben en geld ontvangen van de gemeente staat ook niet gelijk aan profiteren. Ik zou maar al te graag iets terug willen geven aan de maatschappij, die nu voor mij zorgt'. Dat heeft hij meerdere malen, bijvoorbeeld in de vorm van vrijwilligerswerk, ook al gedaan.

Dat Edwin een rotjeugd heeft gehad, is waarschijnlijk zacht uitgedrukt. 'Ik ben op 14-jarige leeftijd begonnen met drinken om mijzelf te verdoven en ben nu 7 jaar nuchter. Ik heb mijn verslaving zelf overwonnen en daardoor heel veel inzichten gekregen.'

Voor zijn deelname aan het experiment had Edwin het gevoel door de gemeente benaderd te worden vanuit wantrouwen. 'Contact was onpersoonlijk en draaide om controle en verantwoording afleggen.' Ideeën om aan het

werk te komen had hij zeker. Zo zou hij dankzij zijn verkregen inzichten heel goed mensen met een verslaving kunnen gaan coachen. Hij werd naar de Bbz (Besluit bijstandverlening zelfstandigen) verwezen die hem ging helpen een businessplan op te stellen. Maar dat ging allemaal veel te snel: 'Als daar dan te groot op wordt ingezet, geeft dat druk. Kleine stappen nemen, dat werkt voor mij veel beter', leerde Edwin hiervan.

Hoe anders verlopen nu de gesprekken met zijn coach bij het Vertrouwensexperiment: 'Wat zijn mijn talenten en kan ik daar iets mee?', is nu het uitgangspunt. 'Ik functioneer helemaal niet goed in een strenge hiërarchie, dus wat voor bedrijf of werk past dan bij mij?' Dat soort dingen probeert Edwin samen met zijn coach uit te zoeken. Daarbij is het prettig dat hij nu niet meer het gevoel heeft elke baan te hoeven

accepteren, het moet namelijk van beide kanten goed voelen. 'De kans dat je aangenomen wordt bij een sollicitatie is natuurlijk ook een stuk groter als je niet hoeft te doen alsof je hart erin ligt, dat kan ik ook helemaal niet'.

Afgelopen zomer maakte Edwin een persoonlijke crisis door. 'Het was fijn om met mijn coach een stuk te wandelen en je begrepen en gesteund door hem te voelen, al was het maar omdat ik mijn verhaal kwijt kon en even niet het gevoel had te moeten solliciteren.' Als je daar dan ook nog sterker uitkomt en met hernieuwde energie aan de slag kunt, dan is een crisis zelfs 'goed nieuws', aldus Edwin. 'Dat je wordt behandeld als mens, niet als nummer, dat wens ik iedereen toe die in de bijstand zit.'

Hoe dit alles daadwerkelijk naar een baan kan leiden is Edwin echter nog niet helemaal

De weg loopt waar je
hem niet verwacht

FREDERIQUE

Haar hond noemt ze - met een knipoog - President Dondersteen. De vriendelijke Frederique zul je echter niet op dondersteen-gedrag betrappen. Ze zit vol ambitie en wil graag aan de slag. Gelukkig heeft het experiment haar gevonden: 'Ik heb hier drie jaar op gewacht.'

Frederique zit nu vier jaar in een uitkering. Ze werkte met veel plezier als assistent-manager bij een broodjeszaak, maar kwam in de financiële problemen. Die geldzorgen leidden tot een heftige depressie waardoor zij ziek uit dienst moest treden.

Dan is psychische hulp uiteraard zeer welkom, maar daarvoor zou ze haar eigen risico van de

zorgverzekering moeten aanspreken. Dat geld had ze hard nodig voor schuldsanering. Een duivels dilemma: 'Dan heb je dus de wil om eruit te komen, maar niet het geld'.

Daar komt nog bij dat ze, voordat ze deelnam aan het experiment, vaak het gevoel had overal alleen voor te staan: 'Niemand nam contact met me op. Ik had geen vast aanspreekpunt. Dan moest je met die bellen, en dan weer met een ander.' Nu is dat anders: inmiddels heeft ze wél een vast contactpersoon met wie ze wekelijks contact heeft. En als ze in de tussentijd vragen heeft, kan ze altijd appen.

In de tussentijd heeft ze hard geknokt om uit de schulden en de depressie te komen. En dat is gelukt. Ze weet ook wat ze voor werk zou willen doen. Het liefst wil ze de fotografie in, waar haar passie ligt. Maar voorlopig lijkt werken in de

horeca of detailhandel haar wel wat. Een branche waar de banen voor het oprapen liggen, toch? 'Was het maar zo. Ik ben om de meest bizarre redenen afgewezen. De ene keer zoeken ze toch liever een man, de volgende keer vinden ze je te oud. En soms hoor je gewoon helemaal niets.'

Ondanks de tegenslagen is Frederique 'super gemotiveerd' om weer aan de slag te gaan. Ze is erg blij met de ondersteuning vanuit het experiment: 'We bespreken iedere week vacatures.' En ze houdt, ondanks dat ze haar droombaan nog niet heeft gevonden, de moed erin voor de toekomst: 'De weg loopt waar je hem niet verwacht.'

Daarnaast heeft Frederique gelukkig een fijn netwerk van familie en vrienden om op terug te vallen: 'Ik heb een uitkering, maar voel me zeker niet arm.' Ze raadt lotgenoten dan ook aan om

vooral hulp te blijven vragen en niet op te geven. Je vooral niet te schamen om bijvoorbeeld eens aan te schuiven voor een maaltijd. Vertel het anderen als je wasmachine stuk is. Durf terug te vallen op je vrienden en familie. Er kan vaak meer dan je zelf kan bedenken.

Ze hoopt dat haar deelname aan het experiment en het verhaal in dit boek de ogen opent van alle betrokkenen. In het bijzonder hoopt ze dat de wethouder kan zorgen voor een vast aanspreekpunt voor mensen met een uitkering. Dat zou voor veel mensen al een wereld van verschil zijn.

Wethouder Tilburg
Esmah Lahlah

Foto door
Wilfried Scholtens

VERTROUWEN EN AANDACHT

Gewaardeerd worden. Gehoord worden. Oprechte aandacht krijgen. In een wereld die mij ziet. Echt ziet, als mens in al zijn facetten. Dat is wat de inwoners van Tilburg willen. Dat is wat ik als wethouder wil. En daar draagt het Vertrouwensexperiment aan

bij. Want centraal in het Vertrouwensexperiment staat de vraag: draagt een regelluwe bijstand bij aan meer individuele initiatieven? Wat gebeurt er met mensen als ze de regie terugkrijgen? Wat is het resultaat van het schenken van vertrouwen? Draagt het bij aan een duurzame uitstroom van en/of maatschappelijke participatie? Gaan deelnemers aan de pilot meer eigen initiatief ontplooien? Worden zij gelukkiger en gezonder? Worden ze minder afhankelijk van bijstand?

Vertrouwen

Mijn streven is om zoveel mogelijk mensen te laten meedoen. Lukt dat niet zelfstandig? Dan moeten we als gemeente een handje helpen. Niet als hangmat, niet als stok achter de deur. Wel als vangnet voor hen die het niet lukt. Op basis van vertrouwen. Door focus op mogelijkheden. Door in gesprek te gaan, te luisteren en te achterhalen waar iemands hart sneller van gaat kloppen.

En met meedoen heb ik het niet uitsluitend over het uitvoeren van betaald werk. Het gaat om meedoen in de straat, in de wijk, in de stad. Het doen van de boodschappen voor de bejaarde buurman. Het doen van vrijwilligerswerk in het wijkcentrum. Dat is even waardevol.

Aandacht

Ik geloof dat iedereen een talent heeft. Een talent dat soms nog niet ontdekt is. Of een talent dat door omstandigheden nog niet tot bloei heeft kunnen komen. In het Vertrouwensexperiment zoeken we naar wat iemand wél kan. De coaches gaan samen met de deelnemers op zoek naar die passie, naar dat talent, naar die diep gekoesterde wens. Hoe? Door zonder oordeel te luisteren. Met oprechte aandacht voor de mens die voor hen zit. Door open vragen te stellen. Door als vertrekpunt te nemen dat we niet van iedereen hetzelfde mogen verwachten. Dat we juist verschillend zijn.

Dat is wat het experiment in Tilburg onderscheidt van de andere experimenten: vertrouwen en aandacht.

Trots

In dit boek laten verschillende deelnemers aan het experiment zien wie ze zijn. Wat hun motiveert. En wat het experiment hun brengt. Het biedt een inkijkje in het leven van de mens in het experiment. Want daar draait het om; niet om het onderzoek, niet om het systeem. Wel om hoe wij er samen voor kunnen zorgen dat onze inwoners kunnen meedoen in Tilburg! Het maakt me extra trots dat dit boek door deelnemers aan het experiment gemaakt is. Verborgene talenten zijn aangeboord. Precies wat ik met het experiment beoog.

Ik hoop dat u de verhalen met plezier gelezen hebt.

Esmah Lahlah
Wethouder Tilburg

Uitgave
Begeleidingsgroep Tilburgs
Vertrouwensexperiment

